

MEĐUNARODNI SUD ZA KRIVIČNO GONJENJE LICA
ODGOVORNIH ZA TEŠKA KRŠENJA MEĐUNARODNOG HUMANITARNOG
PRAVA POČINJENA NA TERITORIJI BIVŠE JUGOSLAVIJE OD 1991. GODINE

IZJAVA SVEDOKA

PODACI O SVEDOKU:

Ime: Nike

Prezime: Peraj

Ime oca: Sokol Peraj

Nadimak/pseudonim: nema

Pol: muški

Datum rođenja: 4. 9. 1946.

Mesto rođenja: selo Ramoc
/Ramoc/, opština Đakovica
/Gjakove/, Kosovo

Nacionalnost: **albanska**

Veroispovest: **katolička**

Jezik/jezici koje govori: **albanski, srpskohrvatski**

Jezik/jezici koje piše (ako se razlikuje od navedenih):

Jezici korišćeni u toku razgovora: **engleski i srpskohrvatski**

Trenutno zanimanje: nezaposlen

Predhodno: oficir u Vojsci Jugoslavije

Adresa:

Datum(i) razgovora: 8. i 9. avgust 2006.

Razgovor vodio: Patricia Fikirini, Jonathan Sutch, Janusz Zielinski

Prevodilac: Teuta Sejdiu

Imena svih lica prisutnih tokom razgovora: gore navedeni

IZJAVA SVEDOKA

1. Zovem se Nike Peraj, a rođen sam u selu Ramoc, u opštini Đakovica.
2. Dana 1. novembra 1975. stupio sam u JNA. Imao sam čin potporučnika, a mesto službe mi je bio Zaječar, u Srbiji. U Zaječaru sam službovao do 3. novembra 1977. Između 3. novembra 1977. i 21. decembra 1998. radio sam u Prištini.
3. Od 1989. i 1991. bio sam u Prištini kao oficir 15. mehanizovane brigade u sastavu Prištinskog korpusa JNA. U to vreme sam radio kao nadzornik u Saobraćajnoj jedinici. JNA je 1992. promenila naziv u VJ /Vojska Jugoslavije/, pa je 15. mehanizovana brigada postala 15. oklopna brigada. Imao sam čin kapetana prve klase. Od 1992. do decembra 1998. radio sam u operativnom odeljenju 15. oklopne brigade i bio sam zadužen za planiranje obuke i vežbi. Tokom sukoba s NATO, 15. oklopnom brigadom zapovedao je pukovnik Mladen Ćirković.
4. Dana 21. decembra 1998. preuzeo sam dužnost u 52. artiljerijskoj raketnoj brigadi (ARBR) JNA/VJ u Đakovici. Držao sam obuku vojnicima VJ. Vojna bezbednost je bila služba u VJ-u zadužena za prikupljanje obavestajnih i kontraobavestajnih informacija. Oni su prikupljali informacije koje komandantu omogućuju da planira i rukovodi operacijama. To se razlikovalo od bezbednosne jedinice u kojoj sam ja radio, koja je bila zadužena za fizičku bezbednost. Kako moja brigada, ARBR Prištinskog korpusa, tako i Prištinski korpus u svojim štabovima imali su štapske oficire bezbednosti.
5. Kada sam stigao u Đakovicu, situacija se već bila pogoršala. Jedinice VJ su zauzele područje đakovičke opštine. Snage VJ su pristizale iz Srbije. Bilo je jedinica iz Kraljeva, Čačka, Niša i drugih mesta. Po celom području Đakovice, Peći /Peje/, Prizrena i Orahovca /Rahovec/ bile su raspoređene specijalne artiljerijske i oklopne jedinice. Na strateškim mestima na području bile su postavljene moderne protivvazdušne rakete i artiljerija.
6. Pukovnik Miloš Došan je bio komandant 52. ARBR. On je bio odgovoran za jedinice VJ u opštini Đakovica. Pukovnik Miloš Došan je takode bio odgovoran za MUP, rezervne jedinice. Došanov zamenik bio je Novica Stanković. 52. ARBR je bila direktno podređena komandi korpusa VJ u Prištini. Štab Korpusa VJ primao je naredjenja od Ministarstva odbrane u Beogradu. Godine 1998. komandant Prištinskog korpusa VJ bio je general Nebojša Pavković. Načelnik štaba Prištinskog korpusa bio je general Vladimir Lazarević. Potom je 1999. za komandanta Treće armije VJ-a u Nišu postavljen Nebojša Pavković, a Lazarević je preuzeo mesto komandanta Prištinskog korpusa. Godine 1998. susretao sam se sa obojicom generala kada bih im kao dežurni oficir ujutro podnosio raport.
7. Dana 24. marta 1999, NATO je otpočeo vazdušne napade na Srbiju. Ja nijednom nisam učestvovao u borbama, već sam nastavio da radim u 52. ARBR. U vreme vazdušnih napada, prevezio sam tela pripadnika VJ i rezervista u Niš, Prištinu i Prizren. Četiri puta sam išao u Niš, tri puta u Prištinu i jedanput u Prizren.

Otprilike smo prevezli 40 tela vojnika koji su poginuli prilikom NATO vazdušnih napada i od ruke OVK.

8. VJ sam napustio tri dana pre nego što su snage KFOR došle na Kosovo. Iz jednog izvora u Crnoj Gori sam saznao da je srpski vojni sud u Nišu mene i još petoricu vojnika VJ osudio na petnaest godina zatvora zbog dezerterstva iz vojske. Dok sam bio kapetan u VJ nijednom nisam učestvovao u borbenim ili nekim drugim operacijama.

I ORUŽANE GRUPE - PREGLED

9. Na području opština Đakovica, Prizren i Peć bilo je raspoređeno između 13.000 i 14.000 vojnika VJ i policajaca. Od kolega sam čuo da je na Kosovu raspoređeno 150.000 vojnika VJ i policajaca.
10. Postojao je zakon koji je nalagao da za vreme rata druge strukture potpadnu pod komandu VJ. Te druge strukture su bili MUP i delovi Teritorijalne odbrane. VJ i MUP su, pored svojih redovnih jedinica, imali i svaki svoje rezervne jedinice.
11. MUP je bio podređen glavnim komandantima VJ-a. To je bilo isključivo po dogovoru. MUP je, u stvari, izvodio operacije ne obaveštavajući komandanate VJ o situaciji. Čuo sam da je MUP imao spisak ljudi koji su morali biti likvidirani.
12. Koliko mi je poznato, paravojne jedinice nisu bile pod kontrolom VJ. Pouzdano znam da su paravojne snage, TO i druge jedinice delovali zajedno sa MUP. U paravojne formacije su spadale sledeće jedinice: Arkanovi Tigrovi, Šešeljevi Beli orlovi i jedinica Franka Simatovića zvana Frenkijevci. Nijednim zvaničnim dokumentom ni naredbom nije ukazano na postojanje tih jedinica, kao ni na to da su one pridodate Teritorijalnoj odbrani, no one su faktički delovale u okviru Teritorijalne odbrane.
13. Donji diagram pokazuje postojeće vojne strukture konkretno vezane za Đakovicu, a ne nužno za druge delove teritorija:

14. Tokom sukoba sa NATO, sve jedinice navedene u gornjem dijagramu trebalo je da budu zastupljene na sastancima koji su se održavali dva puta dnevno, u 08:00 i 18:00 časova. Često se dešavalo da se na tim sastancima ne pojave predstavnici paravojnih jedinica.

15. MUP, rezervisti VJ i paravojne grupe su izvršili najstrašnije zločine u Đakovici. Pripadnici tih snaga su izmakli kontroli glavnih komandanata VJ. U 50% slučajeva, rezervisti VJ su bili kriminalci. Komandanti VJ su u Đakovici uhapsili puno vojnika iz redovnog sastava i rezervista koji su izvršili različita krivična dela. Čuo sam za otprilike dva slučaja silovanja u selima Osek i Grgoc /Gergoc/. Vojnici koji su izvršili silovanje, radilo se zapravo o osmorici rezervista, uhapšeni su i zatvoreni u jedan podrum prekoputa kasarne VJ. Vojni sud je osudio petoricu od njih. Znam da komandanti VJ nisu vojnicima naređivali da siluju žene. To su bili samo izolovani slučajevi. Jedan broj rezervista se na početku rata pridružio paravojnim jedinicama.

II VJ

16. Jedinice iz redovnog sastava VJ bile su odgovorne za operacije protiv OVK npr. kod sela Košare /Koshare/. Napade na civilne ciljeve preduzimali su MUP i grupe iz sastava Teritorijalne odbrane. Vojska se sa tenkovima nije pomerala.

17. Pripadnici redovnog sastava VJ su nosili zelene maskirne uniforme. I rezervisti VJ su nosili iste uniforme i oznake. Rezerviste je od pripadnika redovnih jedinica VJ najlakše razlikovati po godinama starosti – rezervisti su uglavnom stariji.

18. Mobilizaciju za VJ sprovodi Ministarstvo odbrane i to čini preko vojnih okruga i vojnih odseka. Vojni odsek je administrativno telo VJ koje pokriva jednu opštinu i odgovorno je za vojnu odbranu na tom nivou. U vojnom odseku se vodi evidencija o regrutaciji i o tome ko se šalje u VJ. U vreme rata, vojni odseci vrše mobilizaciju stanovništva za VJ.

19. Vojni okruzi su administrativna tela VJ koja pokrivaju više opština. Na Kosovu je postojao samo jedan vojni okrug, sa sedištem u Prištini. Vojni odseci bili su u Prištini, Uroševcu /Ferizaj/, Peći /Pejë/, Đakovici, Prizrenu, Orahovcu /Rrahovec/, Kosovskoj Mitrovici /Mitrovica/ i Gnjilanu /Gjilan/. Druge opštine su imale po jednog predstavnika zaduženog za vojna pitanja. Odseci su primali zapovesti od vojnih okruga. Vojni odseci su sve svoje informacije prosledivali vojnim okruzima. Vojni okrug je odlučivao o tome koliko ljudi treba regrutovati iz svakog pojedinog odseka i o tome je podnosio izveštaj Ministarstvu odbrane u Beogradu. Ta tela nisu imala nikakva operativna ovlašćenja.

20. VJ su se u periodu između februara i marta 1999. pridružili mnogi dobrovoljci, većinom iz Rusije. Čim je NATO počeo da bombarduje, počele su da pristižu manje grupe od 5-10 ljudi (obično oni koje je zanimala pljačka) i pridružuju se Vojsci Jugoslavije. Mnogi su izgledali neuredno i ranije su se bavili kriminalom, a regrutovani su iz zatvora. Jedne večeri je iz Rusije pristiglo otprilike 50 ljudi, među njima je bilo devet Rusa (od kojih je jedan bio lekar). Zapisali smo im podatke i poslali ih na front kod Košara, nakon što je komandant Miloš Došan odbio njihov zahtev da ostanu u Đakovici, rekavši da im neće dozvoliti da pljačkaju. Plaćala ih je Teritorijalna odbrana opštine odakle su došli, a Ministarstvo odbrane je zauzvrat finansiralo jedinice Teritorijalne odbrane.

21. Rezervisti VJ su bili Srbi, Crnogorci, Romi, a i lokalni Albanci. Oni su bili pod komandom majora Nikole Mićunovića zvanog Dragan, koji je koordinirao otprilike 500 ili 600 rezervista. Mićunović je takođe dolazio na sastanke sa Đošanom, pod čijom je komandom bio, i gradonačelnikom Đakovice Momčilom Stanojevićem. I pripadnici jedinice Frenkijevci su jedno vreme bili rezervisti VJ pod komandom Mićunovića, pre nego što su otišli da bi se pridružili "Frenkijevcima".
22. U Prištini sam bio pre 21. decembra 1998. i tada je u tamošnjim kasarnama bilo 70 tenkova. Mislim da je najkasnije od 1998. na području Đakovice bilo više od 170 tenkova. U Đakovici je bilo i 10 tenkova koji su pripadali Prizrenskoj brigadi i kojima je komandovala Prizrenska brigada. U kasarni kod katoličke crkve u Đakovici, na periferiji grada, kod Tabačkog mosta /Ura e Tabaku/, uvek je bio neki deo Prizrenske brigade, ali ne u kasarni ARBR. Kada sam krajem aprila 1999. prevezio tela u Niš, čovek koji je radio na punjenju goriva rekao mi je da je tog dana upravo napunio gorivom 60 tenkova.
23. Jedana brigada RS u čijem je sastavu bilo najviše 1.000 ljudi imala je vlastiti prevoz i stigla je pred NATO bombardovanje. Ta brigada Vojske Republike Srpske iz Republike Srpske raspoređena je u Rezini. Pripadnici te jedinice nosili su oznaku na kojoj je pisalo "Republika Srpska". Komandant je bio potpukovnik /ime nepoznato/ Vuković, a major te brigade se zvao Stanković, a ime mi je nepoznato. Ta brigada RS je stigla u Đakovicu krajem februara ili početkom marta (10-20 dana pre NATO bombardovanja). Imali su tenkove T-55 i protivvazдушnu artiljeriju (PVA), što su verovatno dovezli iz Republike Srpske. Jedna niža jedinica Brigade RS od oko 60 ljudi rukovala je sa PVA.
24. Tvrdnju da je tehnika došla iz RS zasnivam na tome da ne bi bilo logično da se jedinica raspoređuje bez vlastite tehnike, premda je moguće da su im tenkovi dati u Srbiji, ali bi to zahtevalo osnovnu obuku da se upoznaju sa tehnikom. Pored toga, sumnjam da je Srbija imala višak tenkova za davanje jedinicama koje dolaze sa strane.
25. Brigada RS je bila na Kosovu, na području Đakovice, radi odbrane od napada iz Albanije i pružanja obezbeđenja jedinicama na isturenim položajima. Plaćala ih je Srbija, koja im je pružala i pozadinsku podršku. Imali su iste uniforme i opremu kao jedinice VJ, ali različite oznake. Moja jedinica im je pružala pozadinsku podršku. Lično sam video kako pripadnici Brigade RS održavaju saastanke u Đošanovoj kancelariji.
26. Tokom sukoba s NATO, snage iz redovnog sastava VJ bile su koncentrisane na potezu Prizren-Đakovica-Peć. Raspoređivanje tih snaga počelo je pre sukoba.
27. Prilikom bombardovanja, vojna policija i deo štapskog obezbeđenja komande ARBR nalazili su se u kući prekoputa naše kasarne u Đakovici i u toj kući se po prvi put raspravljalo o preduzimanju operacije na Meju /Meja/. O toj operaciji ću kasnije da govorim. Iz bezbednosnih razloga, zbog NATO bombardovanja, komanda je bila na tri mesta u Đakovici – u Domu kulture, u podrumu jednog skladišta i u podrumu jednog disko kluba. Tokom NATO bombardovanja, Istureno komandno mesto Prištinskog korpusa (IKM) bilo je u podrumu jedne

zgrade u Ulici Maršala Tita (koja se sada zove Ulica "Nena Theresa" /Majke Tereze/). Pre nego što je počelo bombardovanje, IKM Prištinskog korpusa bio je u staroj kasarni u Đakovici, kasarni koju je koristila jedinica Prizrenske brigade.

28. Za prikupljanje svih informacija i izveštaja od starešina na području Đakovice bio je zadužen pukovnik Branko Kotur iz štaba Korpusa VJ. Pukovnik Kotur bi te informacije prosledivao načelniku štaba VJ u Nišu general pukovniku VJ Dušanu Samardžiću. Iz Niša bi se informacije prosledivale Ministarstvu odbrane u Beogradu. General-pukovnik Dušan Samardžić je bio zadužen za Treću armiju VJ. Snage VJ su bile podeljene u tri armije. Prva armija je bila raspoređena u Kraljevu, Čačku i Subotici (severno područje SRJ). Druga armija je bila raspoređena u Crnoj Gori i Sandžaku (centralno područje SRJ), dok je Treća armija bila raspoređena na Kosovu, u Nišu, Vranju, Knjaževcu i Bujanovcu (južno područje SRJ).

III MUP

29. U rezervnim jedinicama MUP obično su bili ljudi koji su ranije prošli obuku za vojne policajce, no u njima je bilo i penzionisanih pripadnika redovnih jedinica MUP. Mislim da ih je u Đakovici bilo 50 do 70, a mnogo više ih je došlo iz Srbije. U Prištini sam bio pre 21. decembra 1998. i tada sam video da rezervisti MUP dolaze svojim vozilima i sa svojim oružjem i s njima odlaze kada im se završi smena. Pojačanja koja su stizala lokalnom MUP utrostručila su njegov sastav. U početku je MUP bio taj koji je imao zadatak da se obračuna sa OVK. U kasarnama VJ širom Kosova pre rata su građene posebne zgrade za MUP. U kasarnama u Prištini je pre rata bilo 400 pripadnika MUP.
30. MUP je imao sistem koji je bio sličan sistemu vojnih okruga – pokrajinski MUP (na nivou Pokrajine, poput vojnog okruga) sa sedištem u Prištini i, na opštinskom nivou, opštinski MUP.
31. Pripadnici MUP su nosili plave policijske uniforme. Oznaka im se sastojala od srpske zastave, reči "Milicija" i venca. Donekle je bila slična oznaci VJ. Oznaka je imala oblik policijske značke ili grba.
32. Pripadnici MUP nosili su pištolje M-84 od 9 mm (proizvedene u "Crvenoj zastavi" u Kragujevcu), automatske puške kalibra 7,62 mm i automate kratke cevi strane proizvodnje (za oficire). Bilo je i automatskih pištolja marke "šorpion" (inspektor MUP Milan Šepanović je imao takav pištolj prilikom incidenta u Meji). Takvo oružje je obično izdavano pripadnicima MUP Srbije. Kod lokalnih policajaca i rezervista MUP takođe sam video pištolje TT kalibra 7,62 mm, proizvedene u Kragujevcu po ruskoj licenci. MUP je takođe imao i ORB /odbrambene ručne bombe/ M-75.
33. Beograd je odlučio da svaka opština treba da ima jednu policijsku jedinicu sastavljenu od Albanaca odanih Srbiji. Njih su slali da održavaju bezbednost u selima u kojima je vladalo isuviše neprijateljsko raspoloženje da bi drugi policajci u njima mogli da rade i oni su tamo za srpske snage skupljali obaveštajne podatke

o lokalnom stanovništvu. To je počelo u leto 1998. Jedna takva grupa je bila u selu Osek u opštini Đakovica. U njoj su bili jedan otac i njegova dva sina iz porodice Jakupi, porodice zemljoradnika i fabričkih radnika, kao i pet članova porodice Abazi koje je predvodio Mhill Abazi. U grupi je bilo ukupno 20-30 ljudi. Otac iz porodice Jakupi se zvao Musa Jakupi, a imao je dve žene i bio je star 78 godina. Njegov mlađi sin nije hteo da se pridruži policiji, pa su ga premlatili. Jedan od njegovih sinova zvao se Sahid, a njegov brat (/ime nepoznato/ Jakupi) bio je vođa te porodične grupe i telohranitelj Momčila Stanojevića. Stariji sin je bio jedini koji je nosio maskirnu uniformu, dok su drugi nosili plave uniforme i špicaste kape regularne policije. U tim lokalnim policijskim jedinicama na području Đakovice bila su dva predstavnika regularnih jedinica MUP, a njihov koordinator je bio policajac Milutin Prašćević, koji je kasnije poginuo u Meji.

34. Načelnik MUP u Đakovici do oko 1999. bio je Adamović. Kada je iz Beograda došao pukovnik /ime nepoznato/ Kovačević, on je možda zamenio Adamovića, ali u to nisam siguran. Kovačević je izvan Đakovice zapovedao jedinicama MUP. Svi oficiri MUP visokog čina prošli su akademiju VJ i ratnu školu; MUP je tek kasnije dobio svoju oficirsku akademiju. Kovačević je bio pripadnik MUP i nosio je uniformu MUP. Bio je u pedesetim godinama. Mislim da je već bio otišao u penziju pre nego što je došao u Đakovicu. Kovačević je bio blizak Pavkovićev prijatelj.
35. Šef Državne bezbednosti (tajna policija) bio je Sreto Camović. Iz Beograda je 1999. stigao pukovnik MUP Kovačević i preuzeo je komandu lokalne stanice MUP. Takođe su, uporedo s Kovačevićem, iz Crne Gore, Srbije i Republike Srpske stigle jedinice MUP. Iz svakog grada je stiglo oko 50-60 policajaca. Jedinice MUP bi se smenjivale svaka dva meseca.

IV ORGANIZACIJA TERITORIJALNE ODBRANE I PARAVOJNE SNAGE

36. Teritorijalna odbrana je obuhvatala sve ljude između 15 i 65 godina koji nisu bili pripadnici VJ ili MUP i koji nisu bili uključeni u Civilnu zaštitu. U njihove zadatke je, između ostalog, spadala odbrana civilnog stanovništva, gašenje požara, sprečavanje poplava i snabdevanje hranom i vodom. U Teritorijalnu odbranu su spadali i ljudi koji su radili u fabrikama sa ratnom proizvodnjom. Posedovali su oružje za odbranu svojih fabrika. Vojni odsek je vršio regrutaciju i za Teritorijalnu odbranu.
37. Načelnik Vojnog odseka u Đakovici bio je Nikola Mićunović (zvani Dragan), ali je on u vreme mira u Teritorijalnoj odbrani imao samo administrativnu funkciju. U vreme rata, on je bio operativni komandant Teritorijalne odbrane za opštinu Đakovica. Mićunović je podnosio izveštaje Došanu i gradonačelniku Stanojeviću.
38. Delimična mobilizacija za Teritorijalnu odbranu počela je oko oktobra/novembra 1998. Do januara/februara 1999, mobilizacija je praktično bila završena. Oko februara/marta 1999, na područje đakovičke opštine počele su da pristižu i Šešeljeve i Arkanove paravojne jedinice

39. Neke od mojih kolega iz VJ su mi rekle da su većina onih koji se pridružuju paravojnim jedinicama bivši kriminalci i narkomani. Neke su pustili iz zatvora samo da bi mogli da se pridruže tim jedinicama, ali mi nije poznato ko je to mogao da naredi. Sin Dragiše Stojanovića, mog kolege iz Prištine, bio je pripadnik Arkanovih "Tigrova" u Bosni. Poznato mi je da je sin mog kolege bio narkoman i da se ubio kada se vratio iz Bosne.
40. Po mojoj proceni, na području Đakovice bilo je oko 200 pripadnika paravojnih jedinica, od kojih su većina bili arkanovci i šešeljevci, dok je frenkijevaca bilo oko 30. Prema rečima oficira VJ i meštana, najgori su bili frenkijevci (koji su takode bili poznati kao "Crna ruka"). Pripadnici tih jedinica nisu imali blistavu prošlost – zatvor, droga. Frenkijevci su u Đakovici bili smešteni u jednoj zgradi između stadiona "Vilmažini" i gimnazije, u ulici Dimitrija Tucovića. Znam da su među "frenkijevcima" bili sinovi Dragana Isajlovića, Milan Slavković, Jovo Filipović, /ime nepoznato/ Zarić i Rajko Pantović (sin Muje, vlasnika prodavnice mešovite robe). Bilo im je između 20 i 30 godina. Tu informaciju mi je dao moj bivši komšija Bato Đorđević. On bi bio koristan izvor informacija o pripadnicima paravojnih jedinica, ali se trenutno nalazi u Srbiji. Njegov sin Peko je radio u banci, a Bato je radio kao statističar u opštini. Peko je u Đakovici video pripadnike paravojnih jedinica koje sam upravo spomenuo i to je saopštio meni i svom ocu. Mislim da je MUP paravojne jedinice snabdeo automatskim puškama i municijom i pružio im pozadinsku podršku (MUP je ta materijalno-tehnička sredstva dobivao od VJ), no oni su bili u stanju da se sami snabdevaju gotovo svim što im je bilo potrebno, pa su tako krali i privatne automobile građana.
41. Frenkijevci su se u Đakovici često sastajali u jednom kafiću (kod gimnazije), njih 20-30, i celu noć bi proveli izbacujući ljude iz njihovih domova, paleći i pljačkajući, a najverovatnije i ubijajući.
42. S pripadnicima "Belih orlova" i "Tigrova" nisam dolazio u dodir, osim što sam jednom nabasao na "Tigrove" u Hotelu "Pastriku" /Paštrik/ u Đakovici, zajedno sa mupovcima i drugim grupama. Tamo je bilo stacionirano njih najmanje 50-60. Tigrovi i Beli orlovi su, kao i frenkijevci, nosili uniforme koje su bile mešavina uniformi VJ i MUP, a čak su nosili i oznake MUP i VJ. Tigrovi su takode imali uniforme sivomaslinaste boje sa prslukom sa mnogo džepova. Takvu uniformu nikada pre toga nisam video. Džepovi su im bili puni municije, bombi i noževa.
43. Čuo sam da je Arkan imao jednu veoma disciplinovanu jedinicu, sudeći barem po tome što nisu koristili droge. Nikada nisam video da neki pripadnik Arkanove jedinice uzima drogu, ali na osnovu onoga što mi je moj prijatelj rekao o svom sinu, kao i na osnovu njihovog ponašanja, zaključio sam da sigurno uzimaju neku vrstu droge. U Hotelu "Pastriku" se mnogo pilo, pa je pukovnik Đošan, koji je bio odgovoran za snage u Đakovici, pokušao da tome stane u kraj, ali mu to nije pošlo za rukom. Jednom mi je Đošan naložio da zaustavim opijanje, ali ja taj nalog nisam izvršio jer je bi to bilo isuviše opasno pošto su ljudi u hotelu bili u pijanom stanju i naoružani.
44. Paravojne jedinice su se mogle razlikovati od drugih jedinica po oznakama. Na šemi oznaka "Belih orlova" prepoznajem oznaku koju sam video u Meji, a koja je

prikazana u dokaznom predmetu P01323, na stranici K021-8264. Takođe sam video oznaku s mrtvačkom glavom i ukrštenim kostima, koje su nosili članovi neke paravojske, ali ne znam o kojoj jedinici se radilo. Pripadnike paravojskih jedinica sam upoznavao i po tome što su nosili velike noževe.

45. Frenkijevci su nosili različite uniforme – neki su nosili uniforme VJ, a neki MUP, ali nikada nisu imali kompletne uniforme (uvek je to bila mešavina) i nijedan od njih nije imao istu uniformu kao neko drugi. Obično su nosili skijaške kape sa kičankama. Nosili su i trake oko glave. Nikada ih nisam video na lokacijama na kojima je bila VJ, ali sam video njihove vođe (ne znam kako su se zvali) kako idu da se sastanu s gradonačelnikom Momčilom Stanojevićom u zgradi Opštine.

V KOMANDA I KONTROLA

46. Sve oružane grupe (VJ, MUP, i druge) teoretski su bile podređene VJ. U “druge” grupe spadale su grupe poput šešeljevaca, frenkijevaca i Teritorijalne odbrane. Paravojsne grupe nisu bile sklone da se povinuju naredbama VJ, premda je VJ pokušala da to postigne. One su sledile svoje ciljeve. Njihov glavni cilj je bio “velika Srbija” kako su je zamislili političari koji su ih formirali.
47. Tokom bombardovanja, VJ i MUP su svakodnevno održavali sastanke u disko kafiću *Shadow* u Ulici Maršala Tita (koja se sada zove Ulica Majke Tereze), ali su imali zasebne komande. Pre bombardovanja, ti sastanci su takođe održavani u kasarni i u zgradi opštine. Na planu grada Đakovice obeležio sam mesta na kojima su se u različito vreme tokom bombardovanja nalazile komande Korpusa, ARBR i MUP (VJ zelenom bojom, a MUP plavom). Komande Korpusa, ARBR i MUP su bile na odvojenim lokacijama. Komanda ARBR je iz kasarne preseljena na različite lokacije na kojim je bila u različito vreme, što sam na planu grada naznačio rednim brojevima, uz približne datume. MUP je iz svog mirnodopskog štaba raspoređivao svoje snage u isto vreme kada i VJ, tj. oko 24. marta 1999. Ja sam komandanta ARBR nekoliko puta vozio na sastanke između MUP i VJ. Ti sastanci su se održavali na različitim lokacijama – u komandi MUP, u komandi VJ ili u zgradi Opštine (uvek u podrumu, iz bezbednosnih razloga).
48. Pregledao sam dokazni predmet P00327, koji je označen kao ERN K019-7377-K019-7377. Upoznat sam sa tim dokaznim predmetom. To je tačna kopija mape pod nazivom «Plani i Qytetit Gjakove», koja se nalazi u prilogu moje prethodne izjave. Ova mapa sadrži oznake koje sam napravio kako bih obeležio neke strukture koje sam tamo opisao.
49. Sledeći ljudi su prisustvovali sastancima koji su se svakodnevno održavali u 08:00 i u 18:00 časova: Momčilo Stanojević (gradonačelnik), major Nikola Mićunović (načelnik Vojnog odseka), Sreto Camović (načelnik DB u Đakovici, rođen u Šeremetu, u dolini Carragojs, Miodrag Adamović, načelnik MUP u Đakovici (ne znam ko je zamenio Adamovića), Miloš Došan (komandant ARBR Prištinskog korpusa u Đakovici) i jedan predstavnik Prištinskog korpusa (ponekad Lazarević, Jeftović, Kotur). Znam da je nekim od tih sastanaka prisustvovao i Kovačević, koji je koordinirao jedinicama MUP i paravojsnim jedinicama, ali ne znam da li je

prisustvovao svakom sastanku. Za Kovačevića znam zato što bi ga Došen ponekad pomenuo kada bi se vraćao sa sastanaka, govoreći koliko je Kovačević tvrdoglav.

50. Nije mi poznato da li je grupa koja se svakodnevno dvaput sastajala imala neki poseban naziv. Razmatrali su pitanja vezana za operacije, snabdevanje, raspoređivanje jedinica i drugo što se odnosilo na ratno stanje. Jednom me je Došen nazvao sa sastanka i rekao mi da jedinicu koja se nalazi u blizini Ljugbunara /Lum-Bunar/ (severoistočno od Đakovice) treba premestiti u Košare (severozapadno od Đakovice). Potom sam tu informaciju morao da prenesem operativnom štabu ARBR (majoru Zdravku Vinteru). Ta jedinica je bila iz sastava Došenovog ARBR.
51. Jednom sam nakon sastanka morao da razdvojim Došena od Mićunovića pošto su se prepirali. Ne znam oko čega su se prepirali. Kada je tom istom prilikom Došen ušao sa mnom u kola, rekao je da Kovačević i Mićunović rade nedozvoljene stvari i da za to krivicu svaljuju na VJ. Mićunovićeva jedinica iz rezervnog sastava VJ je krajem marta 1999. ubila osam civila u selu Deva. To mi je potvrdio Peko Đurđević, jer je on bio u toj istoj jedinici. To su mi potvrdili i članovi porodice Asllani iz Deve, nakon što su pobjegli u Ramoc, gde mi živi rodbina.
52. VJ je izradio karte operacija i dao ih MUP. Na njima je bio prikazan razmeštaj jedinica VJ, rezervnih jedinica VJ i jedinica MUP kako bi se obezbedila koordinacija i sprečili incidenti i bratoubilaštvo. O razmeštaju se odlučivalo na sastancima koji su se svakodnevno dvaput održavali i koje sam već spomenuo u ovoj izjavi, i u karte su se unosili podaci. Na kartama se moglo videti gde su položaji OVK.
53. Za izvođenje velikih operacija, MUP je bila potrebna podrška VJ, pa bi tako VJ zapovedila MUP kako da se rasporedi i šta da radi da bi takve operacije izveo.
54. Koliko mi je poznato, MUP je u nekoliko prilika sam donosio odluke za izvođenje tih operacija a da se prethodno nije posavetovao s VJ. To je bio tipičan slučaj kada se radilo o manjim operacijama, kako u miru tako i u ratu. Obično se dešavalo da, nakon što bi MUP obavestio VJ o operaciji koju je isplanirao, VJ ne bi bila u stanju da tu operaciju MUP spreči.
55. Prilikom incidenta u Meji, MUP je postavio kontrolne punktove pošto je bio u boljoj poziciji da proverava lične karte i odlučuje o tome kome treba dozvoliti da slobodno prode. Na tim kontrolnim punktovima MUP je ljudima oduzimao lične karte i novac. Smatram da je MUP verovatno već nameravao da se sveti za ubistvo Prašćevića i četvorice drugih oficira, da je odabrao područje gde je želeo da se osveti i da je od VJ zatražio pomoć navodeći kao razlog da im je potrebno da ih VJ zaštiti od eventualnih napada OVK. Ne verujem da je u to vreme na tom području bila ijedna jedinica OVK.
56. Nije mi poznato da li su paravojne jedinice koristile istu radio mrežu kao VJ i MUP (pretpostavljam da jesu), ali znam da su nosili ručne radio uređaje tipa "motorola", koji su bili moderniji od onih koje je imao VJ. Te radio uređaje sam video kod pripadnika paravojnih jedinica prilikom incidenta u Meji.

VI INCIDENT U MEJI

57. Komandant vojne bezbednosti Prištinskog korpusa VJ bio je pukovnik Momir Stojanović, koji mi je bio dobar prijatelj. Početkom marta 1999. Stojanović mi je rekao za plan etničkog čišćenja koji će srpske snage sprovesti u delo protiv kosovskih Albanaca u opštini Đakovica.
58. Sećam se da mi je, tri ili četiri dana pre pokolja u Meji, Nikola Mićunović zvani Dragan, rekao da će dolina Carragojs platiti veoma visoku cenu. Odmah sam pomislio na ubistvo Milutina Prašćevića koje je u Meji izvršeno 20. aprila 1999. Prašćević je ranije bio šef Državne bezbednosti u Đakovici. S njim su ubijena još četvorica. Među njima je bio brat jednog lokalnog policajca, Sheqera, iz sela Ratiš /Ratish/. Njegov brat je u Meji 27. aprila izvršio krivična dela. Milutin Prašćević je bio kum Nikole Mićunovića zvanog Dragan.
59. U aprilu 1999, nakon što je u jednom prepadu OVK iz zasede ubijen oficir MUP Milutin Prašćević, prisustvovao sam neformalnom sastanku u jednoj privatnoj kući u Đakovici, u blizini kasarne. Na tom neformalnom sastanku bili su prisutni sledeći ljudi: Sreto Čamović (načelnik Državne bezbednosti ili DB u Đakovici), Nikola Mićunović (major VJ koji je komandovao rezervnim jedinicama Teritorijalne odbrane), pukovnik MUP Kovačević (on je 1999. preuzeo komandu nad stanicom MUP u Đakovici, zamenivši možda Miodraga Adamovića, a bio je zadužen i za paravojne jedinice koje su delovale u opštini), kapetan Sergej Perović (načelnik vojne bezbednosti ARBR Prištinskog korpusa), oficir vojne bezbednosti iz 63. padobranske brigade iz Niša (aniteroristička jedinica) – ne sećam se kako se zvao. Tu su bila još dvojica ili trojica ljudi iz različitih jedinica, ali ih ja nisam poznavao, i nisam znao iz kojih su jedinica. Stojanović se tokom sastanka obratio Mićunoviću i Kovačeviću naredivši im da izvedu jednu operaciju u dolini Carragojs, gde je, u znak odmazde za ubistvo Prašćevića, trebalo eliminisati barem 100 “glava” i spaliti sve kuće. Naredba je gotovo doslovce tako izrečena. Ja sam razumeo da pod “glavama” Stojanović podrazumeva ljude.
60. Sastanak o kojem govorim je bio neformalan razgovor u grupi koja se sastala iz potpuno drugog razloga i Stojanovićeva naredba bi se bolje mogla objasniti kao izliv besa. Sećam se da je Kovačević rekao da odobrenje mora da se traži pre bilo koje akcije, posebno u ovom slučaju, a Stojanović je rekao da će se postarati o tome. Kasnije te večeri ili sutradan ujutro Sergej Perović mi je rekao da se mojoj porodici koja je živela u toj oblasti neće ništa desiti tokom operacije.
61. Za manje od nedelju dana, u Meji i Korenici /Korenice/ izvršen je pokolj. Stojanović je na sastanku takođe uveravao Mićunovića i Kovačevića da će im pružiti odgovarajuću fizičku zaštitu i da će ih zaštititi od eventualne odmazde. Pritom je, nudeći im zaštitu, spomenuo svoje blisko prijateljstvo sa generalom Pavkovićem.
62. Ja sam bio na sastanku kada je planiran pokolj u Meji, jer se to odvijalo u istoj zgradi u kojoj sam bio smešten sa svojom jedinicom zaduženom za bezbednost.

Stojanović me je video i pozdravio me pošto su me tada još uvek smatrali “svojim”, odnosno vojnikom. Kuća u kojoj je održan taj sastanak i u kojoj je, tokom sukoba sa NATO, bilo smešteno moje odeljenje, pripadala je jednom kosovskom Albancu. U njoj se, pre sahrane Milutina Prašćevića, sastala grupa koja je planirala pokolj u Meji. U toj kući su, zajedno s mojim odeljenjem, bili stacionirani i pripadnici vojne policije. Stojanovićeva kuća bila je u blizini kasarne, u Ulici Sadika Stavilečija.

63. Pukovnik Milan Kotur nije bio na onom neformalnom sastanku vezanom za incident u Meji, ali je već stigao u Đakovicu sa Lazarevićevim štabom, odakle je raspoređen na komandno mesto (KM) u katoličkoj crkvi koja je bila severozapadno od sela Osek. Odatle je jasno mogao da vidi dolinu Carragojs i rukovodi operacijom u Meji. KM MUP bilo je u derviškoj tekiji u selu Dužlje /Duzhnja/.
64. Priložio sam anotiranu kartu operacija u dolini Carragojs i na području Meje. Pregledao sam dokazni predmet P00326, koji nosi broj ERN K021-0094-K021-0094, i P00328, pod brojem ERN K021-0095-K021-0095. Upoznat sam sa ovim dokaznim predmetima. To su tačne kopije mapa koje pokazuju premeštanja ljudstva, pozicije jedinica VJ i MUP, i mapa pod nazivom «Operacija Meja», koju sam ja obeležio i koja predstavlja razmeštanja jedinica SRJ u oblasti Meje i Korenice.
65. VJ je bila na zapadu kako bi se branila od upada OVK iz Albanije. VJ je takođe bila raspoređena i duž puta Đakovica-Dečani /Deçane/ da bi ga zaštitila od OVK. Bilo je grupa veličine brigade, uključujući i 63. padobransku brigadu od oko 500 ljudi (ne znam kako im se zvao komandant) i jednu brigadu specijalne policije od oko 400 ljudi iz Srbije, koja je nadirala dolinom paleći kuće i terajući civile prema paravojnim grupama oko Meje koje su ih blokirale. Tom operacijom su iz Đakovice rukovodili Lazarević i potpukovnik Goran Jeftović (štapski oficir Prištinskog korpusa zadužen za operacije). Dana 27. aprila 1999. te snage su prodrle do linije koju sam obeležio na karti, gde su operaciju preuzeli MUP i pripadnici paravojnih jedinica. Potom je, tog istog dana, izvršen pokolj. Dana 28. aprila, prodor se nastavio u pravcu jugoistoka.
66. Dana 26. aprila 1999. poslan sam u Niš da odvezem leševe. Trebalo je da se vratim nakon dva dana, ali sam se vratio 27. aprila. Vozač kamiona je bio Popović, rođen 1949, iz sela Prilužje /Priluzja/, u opštini Vučitrn /Vushtrri/. Popović je bio rezervista u mojoj jedinici. Zadržali smo se u Popovićevoj kući u Prilužju i 27. aprila ujutro smo krenuli. U Đakovicu smo stigli u 11:00 časova. Mislim da je bio utorak. Jedinice VJ, MUP i paravojnih snaga su krenule u veliku operaciju u dolini Carragojs, iz Junika /Junik/ prema Đakovici. Paravojne jedinice su bile u Meji.
67. U 11:30 časova, otišao sam u Dom kulture u Đakovici. VJ je svoj štab smestila u Dom kulture pošto je to bilo jedno od najbezbednijih mesta. U Domu kulture sam spavao do 14:00 časova, a potom sam otišao po svoju porodicu do katoličke crkve kod Ulice Borisa Kidriča. Tamo sam otišao sa svojim bratom Ndueom Perajom, u dva automobila. Moj brat je bio sa majorom VJ Ljubišom Živkovićem,

a ja sam bio sam. Porodica mi je bila na traktoru kod crkve i tamo sam zatekao mnogo ljudi iz sela Ramoc, koje sam poznavao.

68. Ti ljudi su mi rekli da odem do kuće porodice Hasanaj u Meji i spasem neke ljude koje je uhapsila policija. Zajedno s majorom Živkovićem, odveo sam svoju porodicu u svoj stan u Đakovici, a zatim smo se uputili u Meju. Oko 15:00 časova stigli smo u Orize. Na sebi smo imali uniforme VJ i nosili smo vatreno oružje. Vozili smo se mojim džipom marke Suzuki Vitara. U mestu Meja-Orize zaustavili smo se na policijskom kontrolnom punktu. Tim kontrolnim punktom komandovao je inspektor MUP Dimitrije Rašović, iz sela Piskote. Sa Rašovićem su na tom kontrolnom punktu bili lokalni policajci i pripadnici paravojnih jedinica. Ukupno ih je bilo deset ili dvanaest i nekima su oči bile zakravljene. Verovatno su bili pod uticajem droge.
69. Kontrolni punkt je bio ispred prodavnice Kriste Sokolija, odmah prekoputa škole. Video sam kako na travi iza školskih klozeta leže četiri tela. Radilo se o muškarcima starim između 30 i 40 godina. Lica su im bila unakažena i na njima sam video tragove čizama i krv.
70. Razgovarao sam sa inspektorom Rašovićem i pitao sam ga za druge ljude koje su zaustavili na kontrolnom punktu. Rekao sam mu da sam od svog brata čuo da je u školi zatvoren veći broj ljudi. Rašović mi je rekao da tamo nema nikoga i savetovao mi je da ne idem u Meju zato što je opasno. Odgovorio sam mu da nemam čega da se plašim pošto smo i major Živković i ja oficiri VJ. Rašović verovatno nije hteo da moj kolega i ja vidimo pokolj.
71. Uputio sam se u Meju zajedno sa Živkovićem. Pre nego što smo stigli u Meju, usput smo susreli desetak porodica i ja sam ih otrpatio do Orize da im pomognem da prođu kroz kontrolni punkt. Inspektoru Rašoviću sam rekao da ne dira nikog od ljudi koje sam tamo dopratio. On me je na to upitao da li mislim da je on ubio onu četvoricu ljudi na travi kod klozeta. Rekao sam mu da on to bolje zna jer se tu nalazi. Porodice su prošle kroz kontrolni punkt i nastavile prema Đakovici. Te porodice su mi ispričale za ljude koji su ubijeni pored kuće porodice Hasanaj.
72. U Meju sam se vratio zajedno sa majorom Živkovićem oko 15:30 časova. Nisam čuo nikakvu pucjavu. Pre nego što smo stigli u Meju, kod jedne vulkanizerske radionice sam ugledao 20-30 vojnika VJ i zaustavio sam se da s njima porazgovaram. Razgovarao sam sa poručnikom koji je vodio tu grupu vojnika. Upitao sam ga koliko dugo su tu. Rekao mi je da su tu od nešto posle ponoći. Pitao sam ga gde su civili, rekavši mu da sam od izbeglica čuo da su muškarci oteći. Poručnik je odgovorio da su muškarci u Meji. Nije rekao jesu li mrtvi ili živi. Pokazao mi je pravac u kojem je trebalo da se ti muškarci nalaze.
73. Major Živković je od poručnika uzeo kôd za radio zato što smo bili sami, a on je hteo da bude u kontaktu sa svojom jedinicom. Poručnik nam je rekao da tamo nema jedinica VJ. Major Živković je rekao poručniku da je u Meji zaustavljeno nekoliko članova moje porodice. Pozdravili smo se s poručnikom i uputili se u pravcu Meje. Kada smo došli do kuće porodice Hasanaj, videli smo kako na livadi, na travi, ljudi leže potrbuške. Major Živković je otišao da razgovara sa

policajcima na policijskom punktu ispred kuće porodice Hasanaj. Ja sam otišao do livade i tamo sam video leševe dvadesetak muškaraca. Okrenuo sam neka od tela da vidim da li nekog od njih poznajem.

74. Video sam uništena lica žrtava. Na njih je pucano iz neposredne blizine iz automatskih pušaka, u stilu profesionalnog pogubljenja. Video sam opekotine od baruta na glavama tih žrtava; na njih je pucano iz vertikalne pozicije, pošto su tela već bila na zemlji. Policija na kontrolnim punktovima nosila je automatske puške. Gledao sam u tela kada me je vojnik koji je bio zajedno sa mnom, povukao za ruku i odveo me sa tog mesta jer je paravojnik uperio pištolj na mene sa dva do tri metra razdaljine.
75. Otišao sam do kontrolnog punkta i major Živković me je upitao da li sam prepoznao neku od žrtava. Odgovorio sam da među žrtvama nisam video nijednog člana svoje porodice. Naravno, major Živković i ja smo se pretvarali da sam ja među žrtvama prepoznao neke svoje srodnike. Prvo, hteo sam da ih sve vidim, a drugo, mi smo hteli da pokušamo da na kontrolnom punktu spasemo neke od onih koji su još bili živi. To se dešavalo oko 16:00 časova. Video sam kako uza zid Hasanajeve prodavnice, pored kuće, stoji poredano dvanaest ljudi, kao i tri traktora puna žena i dece. Major Živković je razgovarao sa Milanom Šćepanovićem, koji je na sebi imao plavu uniformu MUP različitu od one koju mi je pokazao istražitelj MKSJ Paolo Pastore Stocchi. Ta uniforma je imala drugačiji maskirni dezen sa tamnoplavim mrljama na svetloplavim površinama. Na Šćepanovićevoj uniformi video sam oznaku MUP.
76. Šćepanović je majoru Živkoviću rekao da me pita da li sam među ljudima postrojenim uza zid prepoznao nekog od svojih srodnika. Šćepanović je postrojenim ljudima naredio da se okrenu i pokažu lice. Rekao sam da među tim ljudima nema mojih srodnika. Šćepanoviću sam rekao da su ti ljudi iz moje doline i da oni nisu ništa učinili. Šćepanović je odgovorio da su oni separatisti i teroristi. Rekao sam mu da to nije moguće pošto teroristi nikada ne bi prilazili policiji.
77. Majoru Živkoviću sam rekao da bi trebalo da i ja stanem s tim ljudima jer su oni iz mog kraja, iz istog kraja. Šćepanović mi je rekao da mnogo tražim i da to ne može da mi dozvoli. U međuvremenu su tom mestu prilazili pripadnici paravojnih snaga. Major Živković je stupio u vezu sa poručnikom koga je ranije sreo i rekao mu je da dode zajedno sa svojim vojnicima.
78. Kada je Šćepanović na udaljenosti od 70-80 metara od nas ugledao vojnike VJ, naredio je svojim ljudima da se povuku. Šćepanović je promenio ponašanje. Major Živković je rekao Šćepanoviću da je dobio naređenje da ode do tog mesta (u Meju). Šćepanović je onda oslobodio ljude koje su postrojili. Opsovao ih je i naredio im da se odmah popnu na traktore. Kada su traktori krenuli, major Živković je naredio poručniku da ih prati do Oriza.
79. Potom smo se major Živković i ja, zajedno s jednim vojnikom, uputili prema selima Madanaj /kao u originalu/. Ljudi na traktorima su nam rekli da ima još izbeglica kojima je potrebna pomoć. Na oko 600 ili 700 metara od gaja Shyt Hasanaj /kao u originalu/, na levoj strani, video sam kako na zemlji leže četiri

mrtva tela. Malo dalje na gomili je ležalo sedam tela. To su sve bili muškarci stari između 20 i 50 godina.

80. Kod jedne srpske kuće u Meji video sam tri džipa sa pripadnicima Arkanove paravojne jedinice. Znao sam da su iz Arkanovove paravojne jedinice pošto sam ih video ispred naše kasarne u Đakovici. Sećam se da mi je moj komandant naredio da tim vojnicima paravojnih jedinica dozvolim da uđu u našu kasarnu.
81. Major Živković i ja smo zajedno iz Meje do ulaza u Orize otpratili dve porodice. Zaustavili smo se na kontrolnom punktu. Policajcima smo rekli da još dve porodice upravo treba da prođu i da ih ne diraju. Potom smo otišli u Korenicu da vidimo da li možemo da pomognemo još nekoj porodici. Tamo smo, u blizini kuće mog zeta/šuraka, videli jedno mrtvo telo. Naišli smo na članove porodice Berisha. Rekli su mi da se plaše jer misle da će izbeglice u crkvi ubiti.
82. U Meji sam 27. aprila pomogao da desetak porodica prođe kroz jedan srpski kontrolni punkt na kojem su stajali pripadnici MUP. Među tim ljudima su bili Kofi Shyti, Zef Pnishi, Sadni Beka, Nue Mark Mirashi, Sokoli Jetishi i Hasan Idrizi. Svi oni žive u Meji, osim Mirashija. Inspektor MUP Milan Šepanović, iz Đakovice, bio je zadužen za jedan kontrolni punkt u Meji. Njegovim posredstvom uspeali smo da spasemo ljude. Šepanović je na sebi imao plavu maskirnu uniformu MUP.
83. Dana 27. aprila 1999, posle 10 časova naveče, bio sam u štabu Brigade, u Domu kulture u Đakovici. Major Zdravko Vinter, koji je radio u personalnom odeljenju, pripremao je izveštaj za štab 3. armije u Nišu. U tom izveštaju, VJ je naveo da je u Korenici ubijeno 74 terorista, a u Meji 68. Tom prilikom bio sam u mogućnosti da preko ramena majora Vintera pročitam deo izveštaja o izvršenoj operaciji u kojem se spominjalo ubijanje terorista. Vinter je koristio velika slova kada je kucao izveštaj.
84. Dana 28. aprila otišao sam do komandnog mesta MUP u Dužnju, gde sam spasao još dve porodice kosovskih Albanaca, ubedivši pripadnike MUP da oni nisu OKV. Ne znam kako se zvao komandant MUP, no tamo su bili viši oficiri MUP. Ti pripadnici MUP nisu bili iz Đakovice.
85. Pojedini svedoci su naveli da su Srbi ljude u Meji prskali gasom kako bi žrtve pre pogubljenja ošamutili. Zaista sam kod stratišta video jednog pripadnika paravojnih snaga kako nosi gas masku. U Meji nisam video nijedan kanister za gas koji bi predstavljao potvrdu za taj navod, ali sam uveren da su ih Srbi koristili. Moj kolega major Živković je bio stručnjak za hemijsko oružje i on mi je rekao da je na mestu gde se dogodio incident osetio nešto neobično u vazduhu. S njim više nisam u kontaktu. On sada živi u Nišu (sve osoblje VJ u Đakovici se penzionisalo i otišlo u Niš). Osim toga, i mog nećaka, Mercura Peraja, iz sela Dalašaj /Dallashaj/, tog dana su zaustavili na kontrolnom punktu u Meji. On mi je rekao da ga je prepoznao jedan policajac i naredio da ga puste kada je video kako se jedan čovek sprema da iz kanistera na njega pusti gas kako bi ga ošamutio.

86. U Meji sam četiri dana kasnije na kompjuteru koji smo imali u Domu kulture video da je u Meji ubijeno 68 ljudi, a u Korenici 74. Dan nakon incidenta, u 09:30 časova, video sam kako dva civilna kamiona prevoze gomile tela. Kamioni su išli u pravcu Đakovice i ja sam pomislio da će tela da istovare na tamošnjem gradskom groblju. Ispred kamiona, kao pratnja, išao je jedan policijski džip Lada Niva. Radnici na kamionima nosili su narandžaste uniforme. Procenio sam da na svakom kamionu ima po dvadesetak tela.
87. Šef komisije koja je bila zadužena za čišćenje područja i skupljanje leševa posle vojnih operacija bio je jedan čovek s nadimkom Nexha. On je izdavao naredjenja majoru VJ Ljubiši Živkoviću i Živku Vuksanoviću. Potonji je često nosio uniformu MUP ili VJ. Nexha nije nosio uniformu.
88. Tokom dana koji su usledili nakon pokolja, VJ i MUP su po Đakovici tražili buldožere, navodno za popravke puteva, ali ja mislim da su im trebali za uklanjanje leševa. Pričalo se da su tela spaljena, no o tome ne raspolazem daljim informacijama. Dana 29. aprila video sam kako iz Meje prema Đakovici idu dva kamiona pokrivena ceradama. Takvi kamioni su se obično koristili za prevoženje peska i sličnog tereta i obično bi bili pokriveni. Cerade su se podigle usled vetra i ja sam ugledao delove tela.
89. Vinovnici pokolja u Meji bili su pripadnici VJ, MUP, lokalne policije i paravojnih jedinica.
90. Kao što sam naveo u svojoj ranijoj izjavi, u Meji sam video pripadnike paravojnih jedinica. Prepoznao sam ih po odeći i po ponašanju. Imali su džipove marke "Range Rover" i nosili su prsluke, crne i drugih boja, koji su imali mnogo dežepova i alki za kačenje, te zeleno-smeđe maskirne pantalone dezena sličnog onom koji mi je pokazao istražitelj MKSJ Paolo Pastore Stocchi (NAPOMENA ISTRAŽITELJA: Peraj je prepoznao maskirni dezen prikazan u donjem levom delu šeme sa maskirnim dezenima, koji odgovara dezeniu maskirnih uniformi današnje Nemačke vojske. KRAJ NAPOMENE). Pantalone su im bile zamrljane krvlju, verovatno zbog toga što su o njih brisali noževe, a i na čizmama im je bilo mrlja od krvi. Lica su im bila premazana crnom kremom. Neki su imali skijaške kape i ti su verovatno bili iz Đakovice. Mislim da su, da bi izvršili tako strašna zlodela, morali biti pod uticajem droge ili alkohola.
91. General Lazarević je, do početka ovog perioda, uglavnom bio stacioniran u Đakovici, zajedno s drugim oficirima Komande Prištinskog korpusa koji su sačinjavali istureno komandno mesto (IKM). Istureno komandno mesto Prištinskog korpusa u Đakovici dobivalo je izveštaje od komandnog mesta sa kojeg su delovali Novica Stanković i Kotur. To komandno mesto sam posetio sa Sergejem Perovićem (koji je pripadao odeljenju za bezbednost ARBR) i dvojicom vojnih policajaca. Do svoje kuće nisam otišao zbog toga što se tada na tom području i dalje puno pucalo.
92. Glavnu odgovornost za pokolj u Meji i Korenici snose Nikola Mićunović zvani Dragan, Milan Kotur i Kovačević. Oni su tu celu operaciju planirali i izveli. Miodrag Adamović je bio načelnik MUP u Đakovici u istom periodu.

93. Miloš Došan, komandant ARBR, je, teoretski govoreći, bio taj koji je trebalo da zapoveda vojnim operacijama na području Đakovice, ali su operacijom koju sam video u dolini Carragojs zapovedali general Lazarević, pukovnik Kotur i drugi štapski oficiri Prištinskog korpusa. Došan, koji je bio poreklom iz Bosne, a imao je oko 48 godina, bio je veoma osećajan čovek i saosećao je s onima koji pate. Nije bio agresivan. Trebalo je da postane general, ali je njegov zamenik posle rata unapređen u viši čin od njegovog.
94. Jedan od oficira za operativne poslove u štabu Prištinskog korpusa zvao se Atanas Kokolanski. On nije bio tamo tokom NATO bombardovanja. Major Zdravko Vinter, Slovenac, bio je oficir za vezu zadužen za kontakte sa Verifikacionom misijom OEBS na Kosovu, u Đakovici. On je zamenio jednog drugog oficira VJ, potpukovnika koji je bio pomoćnik političkog savetnika ARBR.
95. General Lazarević, Goran Jeftović, Novica Stanković i drugi niži oficiri su nedelju dana nakon operacije u Korenici i Meji pohvaljeni za način na koji su je izveli. Novica Stanković je bio zamenik komandanta ARBR Prištinskog korpusa u Đakovici, Miloša Došana. Došan nije odobravao operaciju u Korenici i Meji, pa je uhapsio Mićunovića zbog njegovog udela u njoj. Međutim, Mićunović je u zatvoru ostao samo tri dana. Za hapšenje Mićunovića čuo sam od njegovog brata, Ace Mićunovića, koji je bio vodnik u VJ, u Đakovici. Mićunović je pušten zahvaljujući ličnoj intervenciji Vojislava Šešelja i Željka Ražnatovića (zvanog Arkan) (ne znam na kom nivou, možda političkom). To mi je rekao Sergej Perović.
96. Dolinu Carragojs sam video posle operacije od 28. aprila, kada sam otišao da vidim da li se nešto dogodilo mojoj kući i mojoj tazbini. Od Lazarevića i Jeftovića u Štabu u Đakovici sam dobio ovlašćenje da odem u Ramoc. Ovlašćenje su preneli Koturu u komandnom mestu severozapadno od Oseka. U Lazarevićevoj kancelariji je bila karta od providnog talka /kao u originalu/ koja je pokrivala celi zid i na kojoj je Jeftović beležio podatke o operaciji koja se odvijala u dolini Carragojs. Podaci koje sam video na toj karti odgovarali su onome što sam video kada sam otišao na teren. Video sam da je na karti ubeleženo da 63. vazdušno-desantna brigada izvodi operacije u dolini Carragojs, a i Stojanović i Sergej Perović su mi rekli da se ona tamo nalazi.
97. Kroz razgovore sa Stojanovićem i Perovićem tokom 1998 i početkom 1999. iz operativnih sastanaka koje sam pohađao tokom istog perioda u Đakovici i Prištini i iz mapa koje su pokazivane na tim sastancima, postalo mi je jasno da postoji opšti vojni plan za đakovičku oblast. Teritorija đakovičke opštine uz albansku granicu bila je podeljena na tri geografske oblasti, ili pojaseve, koje je trebalo očistiti od kosovskih Albanaca civila jedan za drugim. Sela Meja i Korenica su bila uključena u drugi pojas.

VII VIŠE LIČNOSTI

98. Đakovicu su povremeno posećivali oficiri iz komande 3. armije. General Pavković je dolazio u dva ili tri navrata da bi prisustvovao sastancima, naročito u

prilikama kad su u poseti bili srpski funkcioneri. U jednoj od tih prilika bio je i Nikola Šainović, mislim da je to bilo oko februara 1999. Ne znam zašto je on bio tamo, verovatno je to imalo neke veze sa političkom situacijom. Šainović je bio neka vrsta političkog koordinatora. S njim je bio i Zoran Andelković. On je bio koordinator za civilne poslove na Kosovu i bio je stacioniran u Prištini. Pavković je tokom NATO bombardovanja barem jedanput posetio Đakovicu, i to zajedno sa pukovnikom Stojanovićem – mislim da je to bilo sredinom ili krajem marta. Ja sam bio angažovan oko tih poseta pošto su za njih bile potrebne dodatne mere bezbednosti. Đakovicu je posetio i Šešelj i on se tamo sastao sa Momčilom Stanojevićem (gradonačelnikom Đakovice) i zvaničnicima iz MUP i VJ. Ulice su iz bezbednosnih razloga blokirane. Šešelja nisam video, ali se o njegovoj poseti mnogo unapred govorilo u medijima i svi su znali da će doći. To je bilo negde oko januara 1999.

99. Sa Momčilom Stanojevićem se početkom 1999. sastao i Vuk Drašković, verovatno u januaru, dve-tri nedelje nakon Šešeljeve posete. Nisam čuo da Drašković na Kosovu ima ikakvu paravojnu grupu. Mislim da je on Đakovicu verovatno posetio da bi izneo svoje političke stavove i putem propagande povećao svoj ugled u inostranstvu.

100. Načelnik Glavnog štaba VJ, pre generala Dragoljuba Ojdanića, bio je Momčilo Perišić. On je smenjen jer se nije slagao s tim da se VJ koristi za bezbednosne operacije u zemlji. Slušao sam jedan Perišićev govor u Prištini u kojem je rekao da neće dozvoliti da se VJ uvuče u sukob unutar zemlje. Rekao je da se unutrašnjim problemima mora baviti MUP, a da se VJ mora braniti od spoljnih napada, u skladu s ulogom koja joj je dodeljena Ustavom. Kada je došao Ojdanić, VJ je počela da učestvuje u bezbednosnim operacijama u zemlji. Ja sam bio prisutan na tom sastanku sa još nekoliko drugih vojnih oficira, otprilike 570. Dobio sam naredenje od komandanta Mladena Ćirkovića. Svi su morali biti prisutni na tom sastanku osim onih koji su imali opravdanje. Na primer, ako su bili na zadatku ili na službenom putovanju. Između tih 570 lica, otprilike 300 su bili iz Vojne kasarne Prištine, otprilike 150 je bilo iz Prištinskog korpusa, i otprilike 50-60 lica je bilo iz Prištinskog aerodroma. Prisutni su takode bili komandant 3. Armije, Dušan Samardžić i general Nebojša Pavković iz Prištinskog korpusa. Perišić je došao sa svojim osobljem, telohraniteljima, itd. Posle sastanka komentari većeg broja oficira bili su jako pozitivni i bili su saglasni sa onim što je Perišić rekao. Govor/sastanak je trajao 1,5 čas, od 13:00 do 14:30. Kada je Ojdanić preuzeo komandu, VJ se uključila u bezbednosne operacije u zemlji.

VIII OSTALI ZLOČINI

101. Nisu mi poznate nikakve naredbe o likvidaciji, kao ni spiskovi poput spiskova istaknutih Albanaca koje je u zgradi MUP-a u Đakovici držao Milutin Prašćević. Otišao sam tamo da pokušam da izvedem puštanje na slobodu nekih od ljudi koje su držali zatvorene. Tamo su bili zatvoreni Nik Nikaj (iz Piskota /Piskote/) i Pal Kolaj (iz sela Bec). Spisak zatvorenih nalazio se na stolu u jednoj kancelariji u zgradi MUP i na njemu su bili navedeni oni koje je trebalo ispitivati. Pojedina imena su bila zaokružena. Istog dana je desetak ljudi čekalo da ih ispita oficir

MUP, čija će smrt kasnije dovesti do incidenta u Meji – Praščević. On ih je zatvorio, tukao ih ili bi ih pustio i zapovedio im da se narednog dana vrate da bi bili ispitani. Pričalo se o tome da postoji spisak ljudi za likvidaciju. Ja sam bio na spisku OVK za likvidaciju kojeg se MUP domogao prilikom jednog pretresa u Dobrošu /Dobroš/. Taj spisak mi je pokazao kapetan Perović.

102. Bato Đurđević mi je dao imena pripadnika frenkijevaca i rekao mi da su oni palili i pljačkali. Siguran sam da su pripadnici “Crne ruke” palili kuće i ostalo i da su to radile i druge grupe. Negde krajem marta 1999. sedeo sam u blizini vojnog rekreacionog centra u Đakovici, kod gimnazije, i u jednom trenutku sam ugledao crveni automobil marke “Golf VW” bez registarskih tablica, natovaren zapaljivim bombama (na kojima je pisalo ZB M-“year of manufacture” /kao u originalu/). U njemu sam prepoznao Rajka Pantovića. Te bombe je koristio samo MUP. VJ ih je imala u inventaru, ali ih nije izdavala.
103. Znam da su početkom maja 1999. pukovnik VJ Milan Kotur, pukovnik MUP Kovačević i komandant rezervnih jedinica major Nikola Mićunović, iz Korenice, u Đakovici izveli veliku vojnu operaciju na području Muhalla e Isufit i brda Cabrat. To je najveća operacija koja je izvedena u Đakovici. Pobijeno je mnogo civila. Znam da su u to uključena ova trojica po tome što su oni komandovali svim vojnim operacijama na tom području. Oni su svakodnevno održavali sastanke, i to po dvaput dnevno, u istoj kasarni u kojoj sam ja bio na dužnosti.

IX OVK

104. Početkom 1999. srpske snage su imale potpunu kontrolu nad đakovičkom opštinom i gradom Đakovicom. Snage OVK su napustile Đakovicu i otišle u brda. Te snage su, po mom mišljenju, napustile grad jer su na taj način htele da izbegnu uvlačenje civilnog stanovništva u rat. OVK je povremeno izvodio operacije protiv srpskih snaga. Te operacije su imale karakter neorganizovane gerile.
105. Početkom juna 1999. VJ i MUP su u Ramocu opkolili 137. brigadu OVK (oko 126 uniformisanih pripadnika i 40 dobrovoljaca). Isplanirali su napad s ciljem da slome OVK. Uspeo sam da ih, preko jednog člana porodice, upozorim i oni su pobjegli, što može biti razlog što me nisu ubili. O planiranoj operaciji me je prvo obavestio Dragan Pejković (koji je čuvao poštu). Njegov sin je bio u MUP i on je rekao Pejkoviću da će doći do operacije. Pejković se bojao da mu sin ne pogine u toj operaciji. Ja sam onda otišao do komandnog mesta i tamo se sastao sa Sergejem Perovićem i rekao mu da znam za planiranu operaciju. Takođe sam Perovića pitao zašto mi to nije ranije rekao, pošto su se neki članovi moje porodice već vratili na područje gde je operacija trebalo da se odvija, a ja sam hteo da ih spasem. Perović je rekao da će da izvidi situaciju. Kasnije mi je rekao da nemam razloga da se brinem jer sela Dallashaj /kao u originalu/ i Dobroš /Dobrosh/ neće dirati. On mi je rekao i tačno gde će operacija da se izvodi– u selima Madanaj /kao u originalu/ i Ramoc. Ja sam potom otišao u Ramoc i obavestio svog zeta/šurjaka (Pala Gjoklaja) i Palovog brata Zefa, a oni su to preneli OVK. Zatim sam se vratio u Đakovicu. Ubrzo nakon toga, Nenad (nisam sasvim siguran da se tako zvao) Popović, vozač s kojim sam u Niš prevezio

leševe, obavestio me je da MUP hoće da me ubije zato što sam to uradio jer su me neki videli kako odlazim na to područje.

106. U nekoliko navrata sam morao da u Prištinu, Niš i Prizren prevozim tela pripadnika redovnih i rezervnih jedinica VJ (oko 40). Jednom sam prevezio tela osmorice pripadnika redovnih jedinica VJ koji su poginuli u vlastitom minskom polju. Ostale je ubila OVK na području Bistražina /Bishtazhin/, Damnjana /Damjane/, Košara i Morina /Morine/, kod granice. Drugi su stradali u Ljug Bunaru /Lug Bunar/ prilikom NATO bombardovanja.
107. MUP nije imao tenkove, već oklopne transportere koje im je dala VJ i koji su obojeni plavom bojom. Vozila BOV su imali i VJ i MUP. MUP nije raspolagao "pragama" jer nisu znali kako se upotrebljavaju. Jedinica pukovnika Đošana je imala vozila BOV (otprilike 30) i "prage".
108. Po završetku rata (oko 15. juna 1999.), u moju kuću u Đakovici su došla šestorica pripadnika OVK i rekla mi da uzmem svoje uniforme i oružje i odem u njihov privremeni štab (koji je uspostavljen nakon ulaska NATO trupa). Ponašali su se korektno i nisu me zlostavljali. Ispitivali su me, a onda su me odvezli kući. Narednog dana, OVK mi je rekao da odem u Dom kulture (gde je bio još jedan štab OVK) da dam izjavu. Tamo je sa mnom razgovor obavio Besim Vokshi, komandant policije OVK na tom području. Posle toga su mi rekli da se javim u štab u selu Babaloć /Baballoq/ da bi se sa mnom obavio razgovor, treći po redu. Tamo sam video Ramusha Haradinaja, komandanta OVK zaduženog za zonu Metohije /Dugagjini/. I prilikom ta druga dva razgovora OVK se prema meni ponašao korektno.

KRAJ IZJAVE

POTVRDA SVEDOKA

Ova izjava koja se u originalu sastoji od 19 stranica sadrži sve što sam rekao, po svom znanju i sećanju. Izjavu sam dao dobrovoljno i svestan sam da se može upotrebiti u sudskom postupku pred Međunarodnim sudom za krivično gonjenje osoba odgovornih za teška kršenja međunarodnog prava počinjena na teritoriji bivše Jugoslavije od 1991, kao i da mogu biti pozvan da javno svedočim pred Sudom.

Potpis: /potpisano/

Datum: 9. avgust 2006.

Potpis: /potpisano/ Paraf: _____
(svedok) (ostali prisutni)

POTVRDA PREVODIOCA

Ja, Tauta Sejdiu, prevodilac, potvrđujem sledeće:

- 1) Odgovarajuće sam kvalifikovana i ovlašćena od strane Sekretarijata Međunarodnog suda za krivično gonjenje osoba odgovornih za teška kršenja međunarodnog prava počinjena na teritoriji bivše Jugoslavije od 1991. da prevodim sa albanskog jezika na engleski jezik, kao i sa engleskog na albanski jezik.
- 2) Nike Peraj mi je dao do znanja da govori i razume albanski jezik.
- 3) Gore navedenu izjavu sam usmeno prevela sa engleskog na albanski jezik u prisustvu Nikea Peraje koji je, po svemu sudeći, čuo i razumeo prevod ove izjave.
- 4) Nike Peraj je potvrdio da su, po njegovom znanju i sećanju, činjenice i ostalo navedeno u ovoj izjavi istinite, onako kako sam ih prevela, što je potvrdio svojeručnim potpisom na predviđenom mestu.

Datum: 9. avgust 2006.

Potpis: /potpisano/
